

2024 - 2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

REHBERLİK İHTİYACI BELİRLEME ANKETLERİ (RİBA'LAR)

– AÇIKLAMALAR, İŞ VE İŞLEMLER –

‘Öğrenci Rehberlik İhtiyacı Belirleme Anketi’nin (RİBA) Uygulanacağı Gruplar

RİBA’lar, her okul kademesine göre (okul öncesi, ilkokul, ortaokul, lise) farklı içerikte hazırlanmıştır. İlkokul, ortaokul ve lise kademelerinde öğrenci, öğretmen ve veli anket formları; okul öncesi kademesinde ise öğretmen ve veli anket formları, MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenmiştir.

OKUL KADEMESİ	‘ÖĞRENCİ REHBERLİK İHTİYACI BELİRLEME ANKETİ’NİN (RİBA) UYGULANACAĞI GRUPLAR		
	ÖĞRENCİ ANKETİ	VELİ ANKETİ	ÖĞRETMEN ANKETİ
Okul Öncesi	---	X	X
İlkokul	X	X	X
Ortaokul	X	X	X
Ortaöğretim (Lise)	X	X	X

‘Öğrenci Rehberlik İhtiyacı Belirleme Anketi (RİBA)’ Uygulanırken Nelere Dikkat Edilecektir?

- ✓ İhtiyaç halinde, RİBA’ların (anketlerin) uygulanması, çevrim içi (online) bilgi teknolojileri kullanılarak uzaktan yapılabilir. (örneğin, Google Formlar kullanılarak, RİBA’lar online uygulanabilir.)
- ✓ Ancak, RİBA’ların (anketlerin) online uygulanmaması durumunda; orgm.meb.gov.tr internet adresindeki RİBA’lar, yani ‘öğrenci rehberlik ihtiyacı belirleme anketleri’ (öğrenci /veli /öğretmen), bilgisayara indirilerek, yeterli sayıda çoğaltılacaktır ve uygulanacaktır.
- ✓ RİBA’ların, öğrenci /veli /öğretmenlerin yüzde (%) kaçına uygulanacağına ilişkin açıklamalar, aşağıdaki sayfalarda yer almaktadır.

RİBA’lara (öğrenci /veli /öğretmen), RİBA Sınıf Sonuç Çizelgesine (öğrenci /veli /öğretmen), RİBA Okul Sonuç Çizelgesine ulaşmanın aşamaları aşağıdadır:

- orgm.meb.gov.tr internet adresine giriş yapınız,
- “Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri” sekmesine giriş yapınız,
- “Formlar ve Ölçme Araçları” sekmesine giriş yapınız.

- ✓ **Özel Eğitim Uygulama Okullarında, anket formları uygulanmayabilir ve sonuç çizelgeleri doldurulmayabilir. Ancak diğer özel eğitim kurumlarında; veli ve öğretmenlere uygulanmak şartı ile, öğrencilere uygulanması kararı, okul idaresi ve rehber öğretmen /psikolojik danışman tarafından öğrencilerin gelişim düzeyleri dikkate alınarak verilir.**

✓ **REHBER ÖĞRETMENİ /PSİKOLOJİK DANIŞMANI OLMAYAN OKULLARDA;**

Rehber öğretmeni /psikolojik danışmanı olmayan okullar özel hedef belirlemediği için,

bu okullarda RİBA'lar uygulanmayacaktır.

- ✓ **REHBER ÖĞRETMENİ /PSİKOLOJİK DANIŞMANI OLAN OKULLARDA; RİBA öğrenci ve veli formları** sınıf rehber öğretmeni, **RİBA öğretmen formu** ise rehber öğretmen /psikolojik danışman tarafından uygulanır. İhtiyaç halinde, RİBA'ların (anketlerin) uygulanması, çevrim içi (online) bilgi teknolojileri kullanılarak uzaktan yapılabilir.

1) 'Öğrenci Rehberlik İhtiyacı Belirleme Anketi'ni (RİBA) Kimler Uygulayacak?

RİBA'larda (öğrenci /veli /öğretmen), anket sorularının içtenlikle cevaplanmasını sağlayabilmek için anket formuna isim (adı soyadı) yazılmaması tavsiye edilmektedir. RİBA'larda (öğrenci /veli /öğretmen), sadece; tarih, sınıf, cinsiyet bilgileri yer almaktadır. RİBA sınıf sonuç çizelgelerine veri girişleri yapılmadan önce, anketlere mutlaka numara (1,2,3) yazılmalıdır. İhtiyaç halinde, RİBA'ların uygulanması, çevrim içi (online) bilgi teknolojileri kullanılarak uzaktan yapılabilir.

ANKET (RİBA) KİM TARAFINDAN UYGULANACAKTIR?		
RİBA ÖĞRENCİ ANKETİ	RİBA VELİ ANKETİ	RİBA ÖĞRETMEN ANKETİ
Sınıf Rehber Öğretmeni	Sınıf Rehber Öğretmeni	Rehber Öğretmen / Psikolojik Danışman

RİBA'lar Uygulandıktan Sonra Yapılacak Olan İşlemler;

2) orgm.meb.gov.tr adresindeki, okul kademesine göre **RİBA Sınıf Sonuç Çizelgesi (excel)** bilgisayara indirilecektir. Sınıf rehber öğretmenleri tarafından, ilgili yönergeler doğrultusunda, öğrenci yanıtları **RİBA sınıf sonuç çizelgesinde, bilgisayarda doldurulacaktır.** Rehber öğretmen /psikolojik danışman tarafından, ilgili yönergeler doğrultusunda; veli, öğretmen yanıtları **RİBA sınıf sonuç çizelgesinde, bilgisayarda doldurulacaktır.**

RİBA’lar (öğrenci /veli /öğretmen) uygulandıktan sonra, orgm.meb.gov.tr adresindeki RİBA sınıf sonuç çizelgesi (excel) bilgisayara indirilecek ve anket verileri (öğrenci /veli /öğretmen yanıtları), **ilgili yönergeler doğrultusunda**, RİBA sınıf sonuç çizelgesine yazılacaktır.

RİBA <u>SINIF</u> SONUÇ ÇİZELGESİNE VERİ GİRİŞLERİ KİM TARAFINDAN YAZILACAKTIR?		
RİBA ÖĞRENCİ YANITLARI	RİBA VELİ YANITLARI	RİBA ÖĞRETMEN YANITLARI
Öğrenci yanıtları, Sınıf rehber öğretmenleri tarafından, ilgili yönergeler doğrultusunda; bilgisayarda, sınıf sonuç çizelgesine yazılır.	Veli yanıtları, Rehber Öğretmen / Psikolojik Danışman tarafından, ilgili yönergeler doğrultusunda, bilgisayarda; sınıf sonuç çizelgesine yazılır.	Öğretmen yanıtları, Rehber Öğretmen / Psikolojik Danışman tarafından, ilgili yönergeler doğrultusunda; bilgisayarda, sınıf sonuç çizelgesine yazılır.

3) orgm.meb.gov.tr adresindeki RİBA **Okul Sonuç Çizelgesi** (excel) bilgisayara indirilecektir. Rehber öğretmen /psikolojik danışman tarafından ilgili yönergeler doğrultusunda ve sınıflar bazında; **RİBA okul sonuç çizelgesinde, bilgisayarda doldurulacaktır.**

Özel hedefler belirlenirken, en yüksek puanı alan hedefler ile yıl içinde diğer gözlem, görüşme tekniklerinden elde edilen sonuçlar birlikte değerlendirilecektir.

Okul Sonuç Çizelgesi excel dosyasının içerisinde (sol alt kısımda) bulunan “Sonuç” isimli sayfadaki veri girişleri tamamlandıktan sonra, aynı dosyada (sol alt kısımda) bulunan “Yönerge” isimli sayfanın sonundaki tabloya, **okulun özel hedefleri (iki adet, belirlenmiş olan özel hedef) yazılacaktır.**

RİBA <u>OKUL</u> SONUÇ ÇİZELGESİNE VERİ GİRİŞLERİ KİM TARAFINDAN YAZILACAKTIR?
RİBA Sınıf Sonuç Çizelgesindeki veriler, Rehber öğretmen /psikolojik danışman tarafından ilgili yönergeler doğrultusunda ve <u>sınıflar bazında</u> “Sonuç” isimli sayfalar, bilgisayarda RİBA Okul Sonuç Çizelgesine kopyala –yapıştır yapılır.

- ✓ RİBA'ların sonuçlarından elde edilecek veriler, bir sonraki eğitim ve öğretim yılı okul rehberlik hizmetleri programının hazırlanmasında, il yerel hedeflerinin ve okul özel hedeflerinin belirlenmesinde kullanılacağından; geçerli ve güvenilir sonuçlar elde edilebilmesi için anketin uygulanma nedenlerinin ve sonuçlarının ne amaçla kullanılacağına, anketin (öğrenci /veli / öğretmen) ve okul sonuç çizelgesinin yönergeleri doğrultusunda, uygulanacağı kişilere /gruplara anlatılması önem taşımaktadır.
- ✓ Özellikle öğrencilerin kendini değerli hissetmesi ve kendi ihtiyaçlarından hareketle rehberlik programının hazırlanıyor olmasını bilmeleri, rehberlik programının daha fazla sahiplenmelerini sağlayabilir. Öğrencilerin rehberlik ihtiyaçlarının belirlenmesinde, öğrenciler ile birlikte veli ve öğretmenlerin de sürece aktif katılımı önem taşımaktadır.

Bütün bu olumlu niteliklerine rağmen, rehber öğretmenler /psikolojik danışmanlar rehberlik ihtiyaç analizi formlarının uygulanmasında bazı olumsuz durumlarla karşılaşabilirler. Örneğin, öğrencilerin ihtiyaç analizi formlarını doldurmakta isteksiz davranmaları, öğretmen ve velilerin formların gerekliliğine inanmamaları gibi bazı sorunlar yaşanabilir. İşte bu olumsuz durumlar bile, okulda bir rehberlik ihtiyacının varlığını (okulda rehberlik anlayışı kazandırma yönünde bir ihtiyacın bulunduğu) ortaya koyabilir. Bu nedenle, okullarda rehberlik programlarının hazırlanması sürecinde, rehberlik ihtiyaç analizi formlarının uygulanması önem taşımaktadır.

RİBA Formlarına Hangi İnternet Sitesinden Ulaşabilir?

- 1) **“Öğrenci Rehberlik İhtiyacı Belirleme Anketi (RİBA) Formları” (öğrenci, veli, öğretmen),** MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü; **orgm.meb.gov.tr** adresinde:

**‘Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri’ sekmesinin,
‘Formlar ve Ölçme Araçları’ alt başlığında yer almaktadır:**

B. BİREYİ TANIMA FORMLARI

- B.K. Kendini Anlatma Teknikleri

- B.K.A. Anket

B.K.A.15.a Rehberlik İhtiyacı Belirleme Anketi (RİBA) (İlkokul-**Öğrenci** Formu) YENİ

B.K.A.16.a RİBA (Ortaokul-**Öğrenci** Formu) YENİ

B.K.A.17.a RİBA (Lise-**Öğrenci** Formu) YENİ

B.K.A.18.a RİBA (Okulöncesi-**Öğretmen** Formu) YENİ

B.K.A.19.a RİBA (İlkokul-**Öğretmen** Formu) YENİ

B.K.A.20.a RİBA(Ortaokul-**Öğretmen** Formu) YENİ

B.K.A.21.a RİBA (Lise-**Öğretmen** Formu) YENİ

B.K.A.22.a RİBA (Okulöncesi-**Veli** Formu) YENİ

B.K.A.23.a RİBA (İlkokul-**Veli** Formu) YENİ

B.K.A.24.a RİBA (Ortaokul-**Veli** Formu) YENİ

B.K.A.25.a RİBA (Lise-**Veli** Formu) YENİ

- 2) “**RİBA Sınıf /Okul /Bölge Sonuç Çizelgeleri**”, MEB Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü; orgm.meb.gov.tr adresinde:

‘Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri’ sekmesinin,
‘Formlar ve Ölçme Araçları’ alt başlığında yer almaktadır:

- **S. SİSTEM FORMLARI**

- **S.Ç. Çizelgeler**

S.Ç.13.a RİBA Sınıf Sonuç Çizelgeleri -YENİ

S.Ç.14.a RİBA Okul Sonuç Çizelgeleri -YENİ

S.Ç.15.c RİBA Bölge Sonuç Çizelgeleri -YENİ

RİBA’ların Uygulanacağı Öğrenci /Öğretmen /Veli Sayısı Ne Kadar Olmalıdır?

RİBA’ların “Yönerge” kısmındaki açıklamalara göre; öğrenci, öğretmen ve velilerin **%30’una** RİBA uygulanır. **Okul öncesi kademesinde, öğrencilere RİBA uygulanmaz.**

- **OKUL ÖNCESİ:** **Okul öncesi kademesinde, öğrencilere anket uygulanmaz.** Öğretmen ve velilerin **%30’una** anket uygulanır.
 - **İLKOKUL:** 3. ve 4. Sınıf öğrenci, öğretmen ve velilerin **%30’una** anket uygulanır.
 - **ORTAOKUL:** Öğrenci, öğretmen ve velilerin **%30’una** anket uygulanır.
 - **LİSE:** Öğrenci, öğretmen ve velilerin **%30’una** anket uygulanır.
- ✓ Okul kademesine göre, orgm.meb.gov.tr adresindeki RİBA’lar, ‘Öğrenci Rehberlik İhtiyacı Belirleme Anketleri’ (öğrenci /veli /öğretmen), bilgisayara indirilerek, yukarıdaki açıklamaya uygun olacak şekilde yeterli sayıda çoğaltılacaktır ve uygulanacaktır. **İhtiyaç halinde, RİBA’ların uygulanması, çevrim içi (online) bilgi teknolojileri kullanılarak uzaktan yapılabilir. (örneğin, Google Formlar kullanılarak, RİBA’lar online uygulanabilir.)**

‘Öğrenci Rehberlik İhtiyacı Belirleme Anketi (RİBA)’ Uygulandıktan Sonra Neler Yapılacak?

(RİBA Sınıf Çizelgeleri ve Okul Sonuç Çizelgeleri yönergelerindeki açıklamalar esas alınarak hazırlanmıştır.)

- 1) RİBA’ların uygulanması sürecinde, **RİBA öğrenci /veli /öğretmen formlarına isim (adı soyadı) yazılmayacaktır.** RİBA öğrenci /veli /öğretmen anket formlarının üzerine isim yazılmaması sebebiyle; RİBA sınıf sonuç çizelgelerine veri (yanıt) girişleri yazılmadan önce, anketlere mutlaka numara (1,2,3) yazılmalıdır. RİBA’ların çevrim içi (online) uygulanması durumunda da, sınıf sonuç çizelgesinde “adı soyadı” kısmına numara (1,2,3) yazılmalıdır. Anket no’ları, anket formlarının üzerine elle yazılır, bilgisayardaki sınıf sonuç çizelgesinde öğrenci /veli /öğretmen “adı soyadı” kısmına numaralar yazılır (1,2,3), öğrenci /veli /öğretmen yanıtları ilgili anket no’sunun karşısındaki satıra işlenir.
- 2) **Sınıf rehber öğretmenleri tarafından;** ilgili yönergeler doğrultusunda RİBA Öğrenci yanıtları, bilgisayarda RİBA Sınıf Sonuç Çizelgesine yazılır.
- 3) **Rehber öğretmen /psikolojik danışman tarafından;** ilgili yönergeler doğrultusunda RİBA Veli, RİBA Öğretmen yanıtları, bilgisayarda RİBA Sınıf Sonuç Çizelgesine yazılır.
- 4) **Rehber öğretmen /psikolojik danışman tarafından;** ilgili yönergeler doğrultusunda ve sınıflar bazında “Sonuç” isimli sayfalar, bilgisayarda RİBA Okul Sonuç Çizelgesine kopyala –yapıştır yapılır.

Okulda, sınıflara ait veri girişleri tamamlandıktan sonra, "Ortalama" sütununda her bir hedef için ‘**ortalama ağırlıklı standart puan**’lar görünecektir. **Bu puan; öğrenci, veli ve öğretmenlerin görüşlerini birleştirmektedir.** "Sırası" sütununda ise en yüksek puanı alan hedefler, kırmızı renkle işaretlenmiş olarak görünecektir. Bu hedefler, okulunuz için öncelikli rehberlik hizmetini ifade etmektedir. **Özel hedefleri belirlerken; en yüksek puanı alan “hedefler” ile yıl içinde diğer gözlem, görüşme tekniklerinden elde ettiğiniz sonuçları birlikte değerlendiriniz. Okul Sonuç Çizelgesi (excel) dosyasının içerisinde bulunan “Sonuç” isimli sayfadaki veri girişleri tamamlandıktan sonra, aynı dosyada bulunan “Yönerge” isimli sayfanın sonundaki tabloya, okulun özel hedefleri (iki adet, belirlemiş olan özel hedef) yazılacaktır.**

- 5) RİBA Okul Sonuç Çizelgesi doldurulduktan sonra, elektronik ortam üzerinden (EBYS’den) **16 Mayıs 2025 tarihine kadar, RAM’a gönderilmesi gerekmektedir.**

Okulların RAM’a göndermiş oldukları “RİBA Okul Sonuç Çizelgesi” (excel) dosyaları, RAM’da birleştirilerek, “İl /Bölge RİBA Sonuç Çizelgesi” (excel) dosyası elde edilmektedir.

RAM’a, EBYS aracılığıyla gönderilecek olan RİBA okul sonuç çizelgesi (excel), üst yazının “ek”i olarak gönderilirken; RİBA sonuç çizelgesinin **tarayıcıdan** taranıp EBYS aracılığıyla gönderilmesi durumunda, çizelgelerdeki bilgiler silik çıkabilmekte, yazının puntosu çok küçük ise sayılar okunamamaktadır. Bu sebeple, söz konusu ek’in tarayıcıdan geçirilerek değil, EBYS’ye **excel** dosyası olarak eklenmesi gerekmektedir.

- 6) RİBA’lar uygulandıktan sonra; anket uygulaması yapılmış olan öğrenci /veli /öğretmen sayılarına ilişkin veriler vb., **e-Rehberlik Sisteminde ilgili kısımlara işlenecektir.** (e-Rehberlik Sistemine veri girişi, rehber öğretmeni /psikolojik danışmanı olana okullarda yapılabilmektedir.)

✓ **RAM'a, EBYS Üzerinden hangi RİBA Belgesi Gönderilecektir:**

- ✚ **RİBA Okul Sonuç Çizelgesi.** (RİBA Okul Sonuç Çizelgesi, excel dosyası biçiminde olacaktır ve okulun özel hedefleri (iki adet özel hedef), bu excel dosyasının içerisindeki 'Yönerge' isimli sayfanın sonundaki tabloya eklenecektir.)

✓ **RAM'a, EBYS Üzerinden hangi RİBA Belgeleri Gönderilmeyecektir:**

- 1) Uygulanmış olan RİBA **anket formları** (öğrenci /veli /öğretmen) **RAM'a gönderilmeyecektir.**
- 2) RİBA **Sınıf Sonuç Çizelgeleri** (öğrenci /veli /öğretmen) **RAM'a gönderilmeyecektir.**

Okul Rehberlik Programları için İhtiyaç Analizi Anket Sonuç Çizelgeleri Diğer Bilgi, Belge ve

Gözlem Sonuçlarıyla Birlikte Hangi Durumlarda Kullanılacaktır?

- 1) RİBA'lar uygulanmadan ve RİBA Sınıf /Okul Sonuç Çizelgesi oluşturulmadan önce, RİBA'larla ilgili tüm formların yönergelerindeki açıklamalar, dikkatlice okunmalıdır.
- 2) RİBA Okul Sonuç Çizelgesinin oluşturulmasıyla birlikte, “Okulun Özel Hedefleri” de (iki adet) belirlenmiş olacaktır. **Okul Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yürütme Komisyonu Toplantısında, okulun özel hedefleri (iki adet) belirlenecektir. Okulun özel hedefleri belirlenirken, en yüksek puanı alan “hedefler” ile yıl içinde diğer gözlem, görüşme tekniklerinden elde edilen sonuçlar birlikte değerlendirilecektir.**
- 3) Okullarda, bir sonraki eğitim öğretim yılının okul rehberlik ve psikolojik danışma programı hazırlanırken, RİBA okul sonuç çizelgesindeki verilerden yararlanılacaktır.
- 4) Okul rehberlik programında hangi gelişim alanına (sosyal duygusal, akademik, kariyer,) daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğine ilişkin olarak, RİBA sınıf /okul sonuç çizelgelerinden yararlanılabilir. İlgili yönergelerdeki açıklamalar doğrultusunda ve imkânlar dâhilinde, okul kademesinin ihtiyaç ve özelliklerine göre gerekli çalışmalar yürütülebilir.
- 5) RİBA'lar uygulandıktan ve öğrenci /veli /öğretmen yanıtları RİBA Sınıf Sonuç Çizelgesine yazıldıktan sonra; RİBA okul sonuç çizelgesi verileri (okulun iki adet özel hedefi ile birlikte) RAM'a gönderilecektir. Söz konusu RİBA Okul Sonuç Çizelgesi verileri, RAM'da görev yapan rehber öğretmenler /psikolojik danışmanlar tarafından, **okullar bazında** birleştirilerek elde edilen RİBA İl /Bölge Sonuç Çizelgesi verileri (okulların belirledikleri özel hedefleri içermektedir), ildeki /bölgedeki öğrencilerin/öğretmenlerin/velilerin, rehberlik ve psikolojik danışma ihtiyaçlarına ilişkin analizlerde kullanılmak üzere değerlendirilecektir.

RİBA İl /Bölge Sonuç Çizelgesi verileri; 'Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri İl Yürütme Komisyonu'nun eğitim öğretim yılı sonu ve bir sonraki eğitim öğretim yılının başındaki toplantısında değerlendirilmek üzere, İl Yerel Hedefi'nin belirlenmesinde göz önünde bulundurulacaktır.